

onwillekeurig denken: waar zag ik jelui vroeger ook? Jammer is het ook, dat sommigen nog de fransche opschriften vermelden. Toch laat het zich gemakkelijk doorlezen en zal het zeker een opbouwenden invloed uitoefenen op den lezer, hem eenige uren van nadenken en rustig verpoozen geven, gewijd aan het onvergelykelyk schoone en wijze, dat hij, als hij zien en denken wil, om zich heen bij Moeder Natuur vinden kan.

Oosterbeek.

C. L. REUVENS.

Weder een insect gesignaleerd als overbrenger van ziektekiemen.

KOLLE ¹⁾ (Ueber das sog. kropferzeugende Trypanosoma (*Schizotrypanum Cruzi*)) deelt in een zitting van de „Medizinisch-pharmazeutischer Bezirksverein Bern“ mede, dat men in Zuid-Amerika in het district Minas vond, dat de zoogenaamde „mal de Chajas“ veroorzaakt werd door een *Trypanosoma*. De ziekte is waarschijnlijk identisch met de endemische kropziekte, die ook in Europa in bijna alle bergstreken voorkomt. Deze ziekte wordt veroorzaakt door steken van een met *Trypanosomen* geïnfecteerde wants van het genus *Conorrhinus*. Deze ook in de treinen voorkomende wants doet de ziekte steeds verder verspreiden. Voor de samenhang van ziekte, *Trypanosoma* en wants pleiten, volgens CHAJAS van het Instituut Oswaldo Cruzi te Rio Janeiro, de volgende feiten:

1. Verbreidingsgebieden van parasitaire krop en wants dekken elkaar. 2. Bij alle onderzochte kropzieken in het gebied Minas vond men het *Trypanosoma Cruzi*. 3. In de streken, waar de *Conorrhinus* voorkomt, worden de menschen en vooral de kinderen ziek, waarbij de schildklier opzwelt;

¹⁾ Korrespondenzbl. f. Schweiz. Aerzte 1912. No. 21, p. 795.

men vindt dan den *Trypanosoom* in het bloed. 4. Ook die menschen worden ziek, die alleen gekookt water drinken (zie ook Entom. Ber. 67, p. 269) en ook die, welke leven in streken, waar geen door bepaald water veroorzaakte krop voorkomt.

Amsterdam.

D. MAC GILLAVRY.

Acarologische Aanteekeningen XLVIII.

Liponyssus isabellinus nov. sp.

In het Tijdschrift voor Entomologie, v. 39, p. 136 (15 Jan. 1897) noemde ik sub no. 70 een „*Smaridia* sp.”, gevonden op *Paludicola amphibius*, Sneek, Juli. — In hetzelfde tijdschrift, v. 45, (10 Sept. 1902), noemde ik deze individuen, p. 5 sub no. 70 en op p. 6 sub no. 5, *Liponyssus albus* (C. L. KOCH). — Onder denzelfden naam staan de nymphae geboekt in de Entomologische Berichten, v. 1, p. 22 (1 Maart 1902) en de soort in het Tijdschr. d. Ned. Dierk. Ver., ser. 2, v. 8, p. 24 (31 Oct. 1902). — Van dezelfde soort ving ik in Febr. 1909 een ♂ op *Mus musculus* L. te Arnhem; verder ontving ik van Pater CREMERS verscheidene ♀, door hem in Juni 1909 te Rolduc gevonden op *Putorius crinica* L.; eindelijk 3 ♀ van Pater HESELIHAUS, door hem Mei tot Augustus 1912 te Sittard buit gemaakt in een nest van *Talpa europaea* L.

Nauwkeurig onderzoek leert mij nu, dat bovengenoemde *Acari* tot eene nieuwe soort behooren, verwant aan *Liponyssus arcuatus* (C. L. KOCH), die geelachtig is, en aan *Liponyssus carnifex* (C. L. KOCH), welke meer roodachtige tinten vertoont, terwijl de nieuwe soort eene bruine kleur heeft, die het meest overeenkomt met het *isabellinus* van SACCARDO'S *Chromotaxia*, weshalve ik haar *Liponyssus isabellinus* wil noemen. Behalve door de kleur onderscheidt